

Advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
diepinfiltratie van oevergrondwater
ten behoeve van Zuid-Oost Utrecht

15 oktober 1993

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
diepinfiltratie van oevergrondwaterwinning ten behoeve
van Zuid-Oost Utrecht / [Commissie voor de
milieu-effectrapportage]. - Utrecht: Commissie voor de
milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-588-7

Trefw.: milieu-effectrapportage; Utrecht (provincie)/
oevergrondwaterwinning; Utrecht (provincie).

commissie voor de milieueffectrapportage

College van Gedeputeerde Staten
van de provincie Utrecht
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

uw kenmerk
441090

uw brief
11 augustus 1993

ons kenmerk
U755-93/Bo/mp/533-24

onderwerp
Advies voor richtlijnen
diepinfiltratie van oevergrondwater
ten behoeve van Zuid-Oost Utrecht

Utrecht,
15 oktober 1993

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid advies voor richtlijnen uit te brengen voor het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over diepinfiltratie van oevergrondwater ten behoeve van Zuid-Oost Utrecht.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

ir. K.H. Veldhuis
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
diepinfiltratie van oevergrondwater
ten behoeve van Zuid-Oost Utrecht

Advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
diepinfiltratie van oevergrondwater
ten behoeve van Zuid-Oost Utrecht

advies op grond van artikel 7.14, eerste lid van de Wet milieubeheer voor de richtlijnen voor het milieu-effectrapport over diepinfiltratie van oevergrondwater ten behoeve van Zuid-Oost Utrecht,

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. diepinfiltratie van oevergrondwater
ten behoeve van Zuid-Oost Utrecht

de secretaris

drs. R.J. Bonte

de voorzitter

ir. K.H. Veldhuis

Utrecht, 15 oktober 1993

INHOUDSOPGAVE

	pagina
SAMENVATTING	1
1. INLEIDING	3
2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	4
3. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	6
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	7
4.1 Inleiding	7
4.2 Beleid	7
4.2.1 Voorgenomen beleid	7
4.2.2 Beleidsalternatieven	8
4.3 Locaties	8
4.3.1 Voorkeurslocaties	8
4.3.2 Locatiealternatieven	9
4.4 Inrichting	9
4.4.1 Voorgenomen inrichting	9
4.4.2 Inrichtingsalternatieven	10
5. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWachten ONTWIKKELINGEN VAN HET MILIEU	11
5.1 Inleiding	11
5.2 Beleidsniveau	11
5.3 Locatiekeuze en inrichtingsniveau	12
6. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	13
6.1 Inleiding	13
6.2 Beleidsniveau	14
6.3 Locatiekeuze- en inrichtingsniveau	14
7. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	16
8. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	17
9. SAMENVATTING VAN HET MER	17
10. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	18

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 11 augustus 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Tekst openbare bekendmaking van de start van de m.e.r.-procedure, Staatscourant nr. 154 d.d. 16 augustus 1993.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

SAMENVATTING

Inleiding

De N.V. Waterleidingbedrijf Midden-Nederland (WMN) dient op grond van het Waterhuishoudingsplan Provincie Utrecht (1992) voor de winning van 15 miljoen m³ grondwater een alternatief met als grondstof oppervlaktewater te ontwikkelen. Voorts is sprake van verwachte behoeftestijging. De capaciteit dient in het jaar 2000 te worden bereikt. WMN heeft een voorkeur voor het alternatief waarbij het oppervlaktewater als oevergrondwater wordt gewonnen, na zuivering via diepinfiltratie in de bodem wordt gebracht, en na een beperkte behandeling als drinkwater wordt gedistribueerd. Voor het project dient een vergunning ingevolge de Grondwaterwet te worden aangevraagd, waarbij de procedure van de milieu-effectrapportage (m.e.r.) dient te worden doorlopen.

Probleemstelling en doel

In het MER dient een duidelijke beleids- en getalsmatige onderbouwing van probleem- en doelstelling van de voorgenomen activiteit te worden gegeven waarbij zowel de problematiek van de verdroging als de drink- en industriewatervoorziening aan de orde dient te komen.

Te nemen en genomen besluiten

Vermeld dient te worden voor welke besluiten de m.e.r.-procedure wordt doorlopen en welke besluiten verder dienen te worden genomen alvorens de voorgenomen activiteit doorgang kan vinden. Voorts dienen eerder genomen randvoorwaardenstellende overheidsbesluiten kort te worden samengevat.

Voorgenomen activiteit en alternatieven

In het MER dienen op samenhangende wijze de voorgenomen activiteit en een aantal alternatieven op de volgende niveaus te worden beschreven:

1. Op beleidsniveau
2. Op locatiekeuzeniveau
3. Op inrichtingsniveau

Op elk der drie niveaus behoren het meest milieuvriendelijk alternatief en de referentiesituatie in ieder geval tot de te beschrijven alternatieven. Deeloptimalisaties dienen te worden voorkomen. Er dient zicht te ontstaan op een aantal totaaloplossingen voor het doel van de voorgenomen activiteit.

Bestaande toestand van het milieu en te verwachten ontwikkeling van het milieu

De bestaande toestand en de autonome ontwikkeling van het milieu in het studiegebied, indien noch de voorgenomen activiteit, noch één der alternatieven wordt ondernomen, dienen te worden beschreven. Daarbij

dient op beleidsniveau een beeld geschetst te worden van de verdroging in Z.O.-Utrecht. Op locatie- en inrichtingsniveau dienen die aspecten te worden beschreven die door de voorgenumen activiteit worden beïnvloed.

Beschrijving van de gevolgen voor het milieu

De beleidsalternatieven dienen getoetst te worden aan de volgende criteria: ruimtebeslag, volksgezondheid, energiegebruik, grondstoffen-gebruik, afvalproblematiek, bodembelasting, ecologie, waterhuishoudkunde, landschap. Voor de te beschrijven effecten op locatiekeuze- en inrichtingsniveau verwijst de Commissie naar de lijst op pagina 21 van de startnotitie waarbij de consistentie van de toepassing van die lijst op de verschillende niveaus aandacht behoeft. Voorts vraagt zij aandacht voor de effecten op de grondwatervoorraad in de reserveringsgebieden, afvalstoffen, en de gevolgen van calamiteiten.

Vergelijking van de alternatieven

De vergelijking van de alternatieven dient op overzichtelijke wijze plaats te vinden met gebruikmaking van figuren, kaarten en tabellen en tegen de achtergrond van de volgende toetsingskaders:

- probleem- en doelstelling;
- de criteria genoemd in hoofdstuk 6 van het advies;
- de milieugevolgen op locatiekeuze- en inrichtingsniveau, afgezet tegen randvoorwaardenstellende eerder genomen overheidsbesluiten.

Overzicht van leemten in kennis en informatie

Aangegeven dient te worden welke leemten in kennis nog blijven bestaan en welke betekenis daaraan dient te worden gehecht voor de besluitvorming. Ze kunnen worden betrokken bij een opzet voor een evaluatieprogramma. Dat programma dient voorts de werkelijk optredende effecten op het milieu te evalueren.

Samenvatting

De samenvatting dient de belangrijkste onderdelen van het MER te bevatten, zelfstandig leesbaar te zijn en toegankelijk voor een breed publiek.

Vorm en presentatie van het MER

Het MER dient in begrijpelijk Nederlands te zijn gesteld. In het MER moeten keuze-elementen die bepalend zijn geweest bij de opstelling ervan, duidelijk naar voren komen. Kaarten zijn voor de presentatie van de informatie in dit MER van wezenlijk belang.

1.

INLEIDING

De N.V. Waterleidingbedrijf Midden-Nederland (WMN) dient op grond van het Waterhuishoudingsplan Provincie Utrecht (1992) voor de winning van 15 miljoen m³ grondwater een alternatief met als grondstof oppervlaktewater te ontwikkelen. Voorts is sprake van verwachte behoeftestijging. De capaciteit dient in het jaar 2000 te worden bereikt. Voor de winning en zuivering zijn diverse varianten denkbaar. WMN heeft een voorkeur voor het alternatief waarbij het oppervlaktewater als oevergrondwater wordt gewonnen, na zuivering via diepinfiltratie in de bodem wordt gebracht, en na een beperkte behandeling als drinkwater wordt gedistribueerd.

Op grond van het Besluit milieu-effectrapportage artikel 15.2 is het besluit ingevolge de Grondwaterwet betreffende grondwaterwinning of infiltratie van water in de bodem (meer dan 10 miljoen m³) milieu-effectrapportage (m.e.r.) plichtig. Dat houdt dat de m.e.r.-regeling zoals opgenomen in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer op het project van toepassing is. Gedeputeerde Staten van Utrecht zijn bevoegd gezag voor de vergunningverlening ex Grondwaterwet en daarmee ook in de m.e.r.-procedure.

Op 16 augustus 1993 is de procedure van de milieu-effectrapportage (m.e.r.) met de terinzagelegging van de startnotitie van start gegaan. De bekendmaking van de start van de milieu-effectrapportage vond plaats in de Staatscourant van 16 augustus 1993 (bijlage 2). Per brief van 11 augustus 1993 (bijlage 1) verzochten Gedeputeerde Staten van Utrecht de Commissie voor de m.e.r. om te adviseren voor de richtlijnen voor de inhoud van het door de initiatiefnemer op te stellen milieu-effectrapport (MER).

Het onderhavige advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies "de Commissie" genoemd. Op 9 september bracht de Commissie een bezoek aan de initiatiefnemer ten einde nadere informatie te verkrijgen over de voorgenomen activiteit en alternatieven.

In totaal zijn 13 reacties op de startnotitie via Gedeputeerde Staten ontvangen (zie bijlage 4). Voorzover deze reacties betrekking hebben op milieu-effecten werden zij in dit advies verwerkt. Waar zulks expliciet het geval is, wordt in de tekst door middel van een voetnoot naar de betreffende reactie verwezen.

Er is gekozen voor de beleids-, locatie-, en inrichtingsaspecten te zamen in één m.e.r.-procedure te behandelen. Tussen de verschillende stadia van deze procedure worden geen afzonderlijke besluiten genomen. Het voordeel van deze werkwijze is dat terugkoppeling van een lager naar een hoger niveau van besluitvorming beter mogelijk is dan wanneer er voor was gekozen na de eerste fasen bepaalde beleids- of locatie-opties geheel uit te sluiten. Gedurende dit proces zal de initiatiefnemer overleg voeren met het bevoegd gezag en diverse belangengroeperingen.¹

In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste vragen en aandachtspunten genoemd waarop het MER volgens de Commissie ten behoeve van de besluitvorming antwoord zal moeten geven dan wel zal moeten ingaan. Hierbij zijn de inhoudseisen voor een MER volgens artikel 7.10 van de Wet milieubeheer gevolgd.

2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

In het MER dient een duidelijke beschrijving van de probleemstelling en van het doel van de voorgenomen activiteit te worden gegeven. Het Waterhuishoudingsplan Utrecht dient als voornaamste beleidskader. Daarin is namelijk opgenomen dat de waterleidingbedrijven voor het jaar 2000 dienen te streven naar een vermindering van de onttrekking van grondwater met 15% van de in 1990 vergunde omvang. Daarnaast moet in de stijgende drinkwaterbehoefte worden voorzien en loopt een tijdelijke vergunning voor de winning van grondwater te Woudenberg af.

De achtergrond van de probleemstelling en het doel van de voorgenomen activiteit is tweeledig. Enerzijds dient het project ervoor een bijdrage te leveren aan de oplossing van de problematiek van de verdroging, anderzijds dient de drink- en industriewatervoorziening te worden veiliggesteld. Deze beide doelstellingen dienen in het MER getalsmatig te worden onderbouwd.

Bij de formulering van de probleemstelling voor wat betreft de verdrogingsproblematiek dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

- Wat is de huidige situatie (in hoofdlijnen) met betrekking tot verdroging in het gebied ten Oosten van het Amsterdam-Rijnkanaal?
- Welke beleidsuitspraken betreffende het terugdringen van de verdroging in het gebied zijn van kracht?

Bij de formulering van de probleemstelling voor wat betreft de drink- en industriewatervoorziening dienen de volgende vragen te worden

¹ Zie ook inspraakreacties nrs. 4 en 7, bijlage 4

beantwoord, hetgeen dient te leiden tot een onderbouwing van de gekozen capaciteit van de winning²];

- Welke harde (en zo mogelijk kwantitatieve) uitgangspunten zijn gehanteerd als basis voor de veronderstelde drink- en industrie-waterbehoefte (jaarbehoefte, maximale dagcapaciteit, bruto en netto hoeveelheden, reservecapaciteit)?
- Welk(e) scenario('s) is (zijn) gehanteerd voor de ontwikkeling van de vraag?
- Welke autonome groei van de vraag is verondersteld in het voorziensgebied van WMN?
- Welke bijdrage van de verschillende bronnen is voor de drinkwatervoorziening van WMN en aangrenzende drinkwaterbedrijven voor de jaren 1995, 2000 en 2010 verondersteld?
- Welke bestaande winningen zullen worden beëindigd of verminderd in het betreffende wingebied en waarom?
- Over welke vergunningaanvragen moet op korte termijn nog worden beschikt?

Zijn ontwikkelingen op de lange termijn aan te geven? De veronderstellingen die worden gehanteerd dienen te worden aangegeven. In het MER kunnen modellen met een hoge en lage vraag worden opgesteld.

Aan de hand van de formulering van de doelen kunnen concrete beoordelingscriteria worden aangegeven waaraan de alternatieven en varianten, die in het MER worden uitgewerkt, kunnen worden getoetst.

Voorzover bepaalde beleidsopties geen onderdeel uitmaken van de alternatievenafweging in het MER dient aangegeven op grond van welke argumenten en overwegingen deze reeds in een eerder stadium zijn afgevalen en in hoeverre milieuoverwegingen daarbij een rol hebben gespeeld³].

2 Zie ook inspraakreacties nrs. 2 en 7, bijlage 4.

3 Zie ook inspraakreacties 7, 8 en 13, bijlage 4.

3.

TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven"*.

Het MER dient te vermelden voor welke besluiten de m.e.r.-procedure zal worden doorlopen. Voorts moet aangegeven worden welke andere besluiten genomen moeten worden om de voorgenomen activiteit te realiseren (bestemmingsplanwijziging, aanleg- en bouwvergunning, etc.). Daarbij is van belang dat wordt aangegeven welke overheidsinstanties volgens welke procedure en tijdplan de besluiten nemen. Hierbij dient aandacht te worden besteed aan zowel publiekrechtelijke besluiten, als privaatrechtelijk gesloten en nog te sluiten overeenkomsten.

Vermeld dient te worden welke reeds genomen overheidsbesluiten en welke openbaar gemaakte beleidsvoornemens beperkingen kunnen opleggen of randvoorwaarden kunnen stellen aan de besluiten waarvoor het MER wordt opgesteld, dit onder vermelding van de status van deze besluiten en voornemens. Aangegeven dient te worden welke toetsingscriteria verder nog van betekenis zijn, zoals algemeen geaccepteerde milieunormen, streefwaarden en richtlijnen.

Met name is het Waterhuishoudingsplan Utrecht van belang. Voorts is van belang welk nieuw beleid voor het terugdringen van de verdroging in voorbereiding is. Hierbij wordt met name gedacht aan de uitkomsten van het onderzoek Grondwaterbeheer Midden-Nederland en de studie Drinkwatervoorziening Midden-Nederland. Welke beleidsontwikkelingen worden in dit verband in de periode tot het jaar 2000 verwacht?

4.

VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen"*.

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."

4.1

Inleiding

In het MER dienen de voorgenomen activiteit en een aantal alternatieven te worden beschreven en uitgewerkt. In de startnotitie geeft de initiatiefnemer reeds aan dat een afweging gemaakt zal worden:

1. Op beleidsniveau, waar aan de orde komt welk systeem van oppervlaktewaterwinning en drinkwaterbereiding de meeste voordelen biedt.
2. Op locatiekeuzeniveau, waar de meest geschikte locaties voor het gekozen systeem worden bepaald.
3. Op inrichtingsniveau, waar bepaald wordt hoe de gekozen locaties het best ingericht en beheerd kunnen worden.

De m.e.r.-plicht geldt slechts voor het besluit op het derde (inrichtings)niveau. WMN zal echter ook de beide andere niveaus in de m.e.r.-procedure betrekken. Dientengevolge dienen op alle drie de niveaus alternatieven te worden ontwikkeld. Daarbij dienen oplossingen waarbij bepaalde problemen en optimalisaties centraal staan te worden voorkomen. Er dient zicht te ontstaan op de totaaloplossing die de meeste voordelen heeft.

De alternatieven die voor ieder niveau in ieder geval beschreven dienen te worden zijn het nulalternatief (de referentiesituatie) en het meest milieuvriendelijk alternatief.

4.2

Beleid

4.2.1

Voorgenomen beleid

WMN heeft in de startnotitie een voorkeursalternatief beschreven. Dit voorkeursalternatief is tot dusverre alleen uitgewerkt op beleidsniveau. Op de locatie- en inrichtingsniveaus bestaat dus nog geen concreet voorkeursalternatief. Bij beleidsalternatieven is sprake van een aantal modules, dat zijn elementen waaruit het alternatief is opgebouwd. WMN spreekt een voorkeur uit voor de volgende modules:

- a. onttrekking door middel van oevergrondwaterwinning;
- b. de winning wordt gesitueerd langs de Lek of Nederrijn;

- c. voorzuivering tot drinkwaterkwaliteit, behalve voor bacteriologische en virologische kwaliteit;
- d. transport naar een bestaand pompstation op de Utrechtse heuvelrug alwaar diepinfiltratie plaatsvindt;
- e. terugwinning vanuit het bestaande pompstation en distributie.

De mate van diepgang van de beschrijving van het voorkeursalternatief (het voorgenomen beleid) dient zodanig te zijn dat toetsing aan uitgangspunten van verschillende terreinen van overheidsbeleid en vergelijking met de andere beleidsalternatieven mogelijk is. De beschrijving van het voorkeursalternatief op dit niveau hoeft niet als basis voor gedetailleerde effectbeschrijvingen maar voor toetsing aan criteria, zoals gegeven in hoofdstuk 6 van dit advies, te dienen.

4.2.2 **Beleidsalternatieven**

In de startnotitie zijn, naast het voorkeursalternatief, drie beleidsalternatieven aangeduid, die (gedeeltelijk) bestaan uit andere modules. Deze alternatieven dienen in een vergelijkbare mate van detail als het voorgenomen beleid te worden beschreven. Deze beschrijvingen dienen als basis voor vergelijking met het voorkeursalternatief en toetsing aan de criteria, zoals die worden gegeven in hoofdstuk 6 van dit advies.

Naast de reeds in de startnotitie aangeduide alternatieven dient een meest milieuvriendelijk beleidsalternatief te worden beschreven. Deze beschrijving dient om in de besluitvorming een maatstaf te hebben voor de mate van milieuvriendelijkheid van het besluit.

Voorts dient de referentiesituatie te worden beschreven. Dat is de situatie waarin noch het voorgenomen beleid, noch één der alternatieven wordt uitgevoerd, en waarin dus op de huidige wijze in de drink- en industriewaterbehoefte wordt voorzien. Gezien het waterhuishoudingsplan is dit geen reëel alternatief. Deze beschrijving is bedoeld als basis voor de beschrijving van de bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu (zie hoofdstuk 5 van dit advies).

4.3 **Locaties**

4.3.1 **Voorkeurslocaties**

Het locatievraagstuk bestaat uit vijf onderdelen (modules): inname, route, zuivering (voor of na transport) infiltratie en winning. Dit gehele vraagstuk dient als één geheel te worden beschouwd.

In de startnotitie is nog geen gedetailleerde voorkeur voor één bepaalde totaaloplossing voor het locatievraagstuk uitgesproken. Wel wordt gesteld dat WMN een voorkeur heeft voor de situering van diepinfiltratie en terugwinning op de Utrechtse Heuvelrug, waarbij met

name de omgeving van Soestduinen en het gebied Rhenen-Elst worden genoemd. Voorts wordt een duidelijke voorkeur uitgesproken de diepinfiltratie op dezelfde locatie als de daaropvolgende terugwinning te laten plaats vinden en gebruik te maken van bestaande pompstations.

De beschrijving van het voorkeurslocatiealternatief dient aan te sluiten bij het voorgenomen beleid en dient zo'n mate van diepgang te hebben dat effectbeschrijving volgens de in hoofdstuk 6 van dit advies genoemde aandachtspunten en vergelijking met andere locatiealternatieven mogelijk is.

4.3.2 Locatiealternatieven

Naast het voorkeursalternatief dient in het MER een aantal alternatieve totaaloplossingen voor het locatievraagstuk te worden beschreven. De mate van diepgang van de beschrijvingen dient vergelijkbaar te zijn met de beschrijving van het voorkeursalternatief.

Voor de inname zouden ook locaties buiten de uiterwaarden of langs het Amsterdam-Rijnkanaal⁴] in beschouwing kunnen worden genomen. Voor de terugwinning zouden locaties waarbij geen gebruik wordt gemaakt van bestaande pompstations in de afweging kunnen worden betrokken.⁵]

Tot de alternatieven behoort in ieder geval het meest milieuvriendelijk locatiealternatief dat ook het karakter van een totaaloplossing moet hebben en dus als totaal het meest milieuvriendelijk is. Deeloptimalisaties dienen te worden voorkomen. Er dient aangesloten te worden bij het meest milieuvriendelijk beleidsalternatief.

De referentiesituatie houdt op dit niveau de huidige situatie op de voorkeurslocaties en alternatieve locaties in en dient kort te worden beschreven. Deze beschrijving dient als basis voor de beschrijving van de bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu (zie hoofdstuk 5 van dit advies).

4.4 Inrichting

4.4.1 Voorgenomen inrichting

In de startnotitie wordt aangegeven dat het inrichtingsvraagstuk betrekking heeft op een aantal modules:

- inrichting en (ecologische mogelijkheden bij) beheer van de inname-locaties, ligging en diepte van de puttenvelden;
- behandelingstechnieken (voor of na transport);

4 Zie ook inspraakreactie nr. 13, bijlage 4.

5 Zie ook inspraakreactie nr. 2, bijlage 4.

- transport van inname- naar infiltratielocatie;
- inrichting en (ecologische mogelijkheden bij) beheer van de infiltratielocaties;
- inrichting en (ecologische mogelijkheden bij) beheer van winningslocaties;
- distributie.

In het MER dient de voorgenomen inrichting activiteit op zodanige wijze te worden beschreven dat effectvoorspellingen (zie hoofdstuk 6 van dit advies) en vergelijking van effecten (met de andere alternatieven) mogelijk is.⁶]

De voorgenomen activiteit dient logisch aan te sluiten bij het voorgenomen beleid en voorkeurslocaties.

4.4.2 **Inrichtingsalternatieven**

Naast de voorgenomen inrichting dient in het MER een aantal inrichtingsalternatieven te worden ontwikkeld. Daarbij dienen alle modules (zie §4.4.1) op zodanige wijze te worden beschreven dat effectvoorspellingen en vergelijking met de andere alternatieven mogelijk is.

Bijvoorbeeld kan aangegeven worden op welke wijze de winning van oevergrondwater gecombineerd kan worden met natuurontwikkeling langs de rivier. Vergroting van het nuttige oeverinfiltratieoppervlak door het graven van plassen of het combineren met bestaande zijarmen of zandwinplassen kan bijdragen aan de ontwikkeling van rivierbegeleidende moeras- en aquatische ecosystemen. Dergelijke maatregelen kunnen nieuwe habitats verschaffen voor kenmerkende flora en fauna. Hierbij kan aandacht worden besteed aan de mogelijkheden dergelijke plassen voor de inlaat van rivierwater af te sluiten bij calamiteiten op de rivier.

Bij de aanleg van de pijpleidingen tussen het innamepunt en de diep-infiltratielocatie is met name de kwetsbaarheid van de aanwezige ecosystemen voor vergraving van belang, dit mede in relatie tot het bodemprofiel. In het MER kunnen faseringsvarianten worden opgenomen waarbij de aanleg buiten het groei- en broedseizoen plaatsvindt. Voorts zou een alternatief waarbij geen gebruik wordt gemaakt van bronbemaling kunnen worden overwogen.

In ieder geval dient een meest milieuvriendelijk inrichtingsalternatief te worden ontwikkeld, dat logisch dient aan te sluiten bij het meest milieuvriendelijk beleids- en locatiealternatief. In het meest

6 Een punt dat bij de beschrijving van voorgenomen activiteit en alternatieven aandacht behoeft is of er situaties denkbaar zijn waarin minder een gedeelte van het geïnfiltreerde water niet weer wordt opgepompt en er dus sprake is van een "lek". Zie hierover ook inspraakreacties nrs. 1 en 13, bijlage 4.

milieuvriendelijk alternatief kunnen bijvoorbeeld de potenties voor natuurontwikkeling worden geoptimaliseerd.

Op dit niveau is de referentiesituatie dezelfde als op het locatie-niveau.

5. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN HET MILIEU

5.1 Inleiding

De bestaande toestand en de autonome ontwikkeling van het milieu in het studiegebied, indien noch de voorgenomen activiteit, noch één der alternatieven wordt ondernomen dient in het MER te worden beschreven. Het studiegebied is het gebied dat tijdens aanleg en uitvoering door de voorgenomen activiteit en/of de alternatieven beïnvloed zou worden.

De beschrijving dient als referentiekader voor de beoordeling en vergelijking van de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven en dient dus aan te sluiten bij de beschrijvingen van de referentiesituatie. In het MER zullen effecten op twee niveaus worden beschreven. Enerzijds het beleidsniveau, anderzijds het locatie- en inrichtingsniveau. De benodigde milieu-informatie op deze laatste beide niveaus kent een vergelijkbare mate van detail en wordt daarom hier in één paragraaf behandeld. Daarop wordt hieronder ingegaan. Daarbij worden de belangrijkste onderdelen van de beschrijving aangegeven.

5.2 Beleidsniveau

Het doel van de voorgenomen activiteit en de alternatieven is, naast het veiligstellen van de drink- en industriewatervoorziening het leveren van een bijdrage aan het bestrijden van verdrogingsproblematiek.

In dit onderdeel van het MER dient daarom een beeld geschetst te worden van de verdroging in Z.O.-Utrecht zoals deze nu is en de autonome ontwikkeling ervan indien de voorgenomen activiteit noch één der alternatieven zou worden gerealiseerd. Met name de huidige en verwachte bijdrage door de drink- en industriewatervoorziening is hierbij van belang.

5.3 Locatiekeuze en inrichtingsniveau

In het MER dient een beschrijving te worden gegeven van de toestand en ontwikkeling van het milieu op de locaties waar de activiteit en/of de alternatieven gerealiseerd gaan worden. Dat behoeft alleen te gebeuren voor die aspecten van het milieu die door de voorgenomen activiteit en/of één der alternatieven beïnvloed worden. Daarvoor wordt verwezen naar de aandachtspunten die in hoofdstuk 6 van dit advies worden gegeven.

De meest waarschijnlijke autonome ontwikkeling van het milieu, indien de voorgenomen activiteit noch één der alternatieven wordt ondernomen dient te worden beschreven. Deze beschrijvingen dienen aan te sluiten bij de beschrijving van de referentiesituatie (zie hoofdstuk 4 van dit advies). Met name voor het rivierengebied zijn de bestaande plannen voor natuurontwikkeling van belang⁷].

Op dit niveau is een adequate beschrijving van het hydrologische systeem van belang als referentiekader voor het effectenonderzoek. Met name gaat het daarbij om de geohydrologische opbouw, de grondwaterstijghoogten (zowel diep als ondiep) en de grondwaterstromingspatronen. Daarnaast dienen gegevens over de grondwaterkwaliteit en de bodemkwaliteit te worden gepresenteerd.

Met behulp van de verzamelde hydrologische gegevens dient een numeriek grondwatermodel van het studiegebied (toegespitst op de mogelijke locaties van oevergrondwaterwinning, diepinfiltratie en terugwinning) te worden opgesteld. Dit model dient geijkt te worden op een representatieve situatie. Dit simulatiemodel vormt de basis voor de voorspelling van de hydrologische effecten ten gevolge van de voorgenomen ingreep en de alternatieven.

De beschrijving van de bestaande toestand van het milieu met betrekking tot ecosystemen dient zich vooral te richten op de riviertrajecten waar eventueel oevergrondwater gewonnen gaat worden (innamelocaties) en die delen van het landschap die eventueel door een leiding doorsneden gaan worden (routes).

Voor de innamelocaties dienen de relaties tussen enerzijds de vegetatiesamenstelling en anderzijds de oevermorfologie, waterstand, bodemtextuur, kwel/infiltratie, waterkwaliteitendynamiek te worden aangegeven. Vervolgens dient de afhankelijkheid van de aanwezige fauna van de vegetatiestructuur en eerder genoemde abiotische factoren te worden geanalyseerd.

⁷ Zie ook inspraakreacties nrs. 2, 3 en 13, bijlage 4.

Voor de routes van de pijpleidingen tussen inname- en diepinfiltratie-locaties dient met name gelet te worden op gevoeligheid voor verstoring en op de vegetatie (vegetatietype, successiestadium, aanwezigheid van gradiënten, relatie met hydrologie en bodemopbouw).

Waar gebieden buiten het studiegebied belangrijke relaties hebben met het directe beïnvloedingsgebied zouden deze gebieden waar nodig ook in de studie moeten worden betrokken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de hydrologische en ecologische relaties (bijvoorbeeld fourageer- en rustgebieden van vogels, zomer- en winterbiotopen van amfibieën).

De beschrijving van de bestaande toestand dient ook de visueelruimtelijke structuur en het landschap te omvatten. Hierbij speelt de belevingswaarde een rol.

6. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

6.1 Inleiding

In het besluitvormingsprocedure worden afwegingen op verschillende niveaus gemaakt. Het niveau van effectbeschrijvingen dient daarbij aan te sluiten. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het beleidsniveau enerzijds en het locatiekeuze- en inrichtingsniveau anderzijds. Concrete effectbeschrijvingen zijn op het beleidsniveau niet mogelijk, maar ook niet zinvol voor de besluitvorming. Op het locatiekeuze- en inrichtingsniveau kunnen wel effectbeschrijvingen dienen als basis voor de vergelijking van alternatieven.

Het is van belang dat in het MER zowel positieve als negatieve milieueffecten worden beschreven.

De door WMN gekozen opzet, waarbij alle niveaus van besluitvorming in één MER worden behandeld, maakt een koppeling tussen de fasen mogelijk. Het is belangrijk dat de mogelijkheid tot terugkoppeling tussen de verschillende fasen benut wordt. Indien op een lager niveau gegevens voorhanden komen die een afweging op een hoger niveau anders kunnen doen uitvallen, dient overwogen te worden die afweging opnieuw te maken.

6.2 Beleidsniveau

In dit onderdeel dienen de beleidsalternatieven getoetst te worden aan de criteria die voortvloeiden uit de formulering van de probleemstelling eerder in het MER (zie hoofdstuk 2 van dit advies). Deze criteria hebben betrekking op de drinkwatervoorziening en de verdrogingsproblematiek. De mogelijke bijdrage van diepinfiltratie aan de bestrijding van verdroging is reeds eerder onderwerp van studies geweest. In het MER kan een korte samenvatting van de resultaten van deze studies worden gegeven.

Voorts zijn criteria van belang die zijn afgeleid uit verschillende terreinen van overheidsbeleid dat mede betrekking heeft op het voorgenomen beleid:

1. ruimtebeslag
2. risico volksgezondheid
3. energiegebruik
4. grondstoffengebruik
5. afvalproblematiek
6. bodembelasting
7. ecologie
8. waterhuishoudkundige belangen
9. landschap

6.3 Locatiekeuze- en inrichtingsniveau

Op dit niveau dienen ten behoeve van de vergelijking tussen de alternatieven de effecten van de onderscheiden alternatieven te worden beschreven. Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu dient er rekening mee te worden gehouden, dat deze tijdelijk of permanent van aard kunnen zijn, of pas op langere termijn geleidelijk waarneembaar kunnen worden. Onderscheid dient te worden gemaakt tussen effecten die optreden tijdens de aanlegfase en effecten van het gebruik.

Aangegeven moet worden op welke termijn de beschreven effecten te verwachten zijn en hoe lang de effecten waarneembaar zijn. Ook moet worden aangegeven of er sprake kan zijn van synergie en cumulatie van effecten. Daarbij worden effecten van de activiteit versterkt doordat ze samen met elkaar of met effecten van andere activiteiten optreden.

Het MER moet aangeven, welke methoden zijn gebruikt om milieu-effecten te bepalen en welke betrouwbaarheid gegevens en methoden hebben. Bij onzekerheid over het wel of niet optreden van effecten moet behalve de meest waarschijnlijke ontwikkeling ook de slechtst denkbare situatie worden beschreven.

Waar kan worden aangetoond, op basis van literatuurgegevens, dat

sprake is van verwaarloosbare gevolgen is een gekwantificeerde onderbouwing van de emissies en maatregelen ter beperking van die emissies niet nodig.

In de startnotitie (pagina 21 en verder) wordt een overzicht gegeven van de te verwachten milieu-effecten. Deze lijst kan als uitgangspunt dienen voor de te beschrijven milieu-effecten in het MER, waarbij de consistentie van de beschrijvingen op de verschillende niveaus aandacht behoeft.^{8]} Op elk niveau waar relevant dient aan een bepaald criterium of effect aandacht te worden besteed.

De Commissie vraagt daarnaast aandacht voor de volgende punten:

- De invloed van de voorgenomen activiteit en alternatieven op de grondwatervoorraad in de reserveringsgebieden in de provincie Gelderland^{9]}.
- De aard, wijze en plaats van vrijkomen van afvalstoffen en de bestemming van deze afvalstoffen in de onderscheiden alternatieven.
- Gevolgen van calamiteiten op de locaties voor inname:
 - Wat is de invloed van (tijdelijk) verontreinigd rivierwater op de kwaliteit van het te onttrekken grondwater? Zijn er situaties denkbaar waarin de winning zal worden onderbroken? Hoe lang zal die situatie kunnen duren?
- Gevolgen van calamiteiten op de locaties voor diepinfiltratie:
 - Wanneer ten gevolge van calamiteiten de diepinfiltratie tijdelijk stopgezet wordt en de grondwaterwinning gewoon doorgaat, wat zijn dan de (tijdelijke) effecten in de omgeving van de winplaats?

8 Zie ook inspraakreactie nr. 10, bijlage 4.

9 Zie ook inspraakreactie nr. 5, bijlage 4.

7.

VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

In dit hoofdstuk dient de voorgenomen activiteit met de alternatieven en de referentiesituatie te worden vergeleken. Er dient sprake te zijn van het vergelijken van een aantal totaaloplossingen (beleid-, locatiekeuzes en inrichting) voor het realiseren van de doelstelling van de initiatiefnemer. Naast de voorgenomen activiteit dient in ieder geval het meest milieuvriendelijk alternatief in de vergelijking te worden betrokken. Uit de vergelijking dienen duidelijk de verschillen tussen de alternatieven naar voren te komen.

De vergelijking dient plaats te vinden tegen de achtergrond van de volgende toetsingskaders:

- de criteria die voortvloeien uit de beschrijving van de probleemstelling en het doel van de voorgenomen activiteit (zie hoofdstuk 2 van dit advies);
- de uitkomsten van de toetsing aan de in hoofdstuk 6 van dit advies gegeven criteria op beleidsniveau;
- de milieugevolgen van de alternatieven op inrichtings- en locatie-niveau, afgezet tegen eerder genomen overheidsbesluiten en doelstellingen van overheidsbeleid (zie hoofdstuk 3 van dit advies).

Ten behoeve van de inzichtelijkheid kan de vergelijking worden gepresenteerd met behulp van één of meer tabellen, kaarten en/of figuren, met toelichtende tekst. Voorts kan het geven van een voorkeursvolgorde van de alternatieven voor de belangrijkste milieucriteria, het inzicht in de afwegingen door de initiatiefnemer vergroten.

Alhoewel in het kader van m.e.r. niet verplicht, verdient het voorts aanbeveling een globale vergelijking van de kosten van de alternatieven in dit hoofdstuk op te nemen.

8.**OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE**

Welke leemten in kennis en informatie zullen blijven bestaan en welke betekenis mag daaraan worden gehecht voor de besluitvorming? Waarom zijn deze leemten blijven bestaan en van welke aard zijn zij (onzekerheden en nauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en/of in de gebruikte gegevens; andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot de milieugevolgen op korte en langere termijn; gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden)? Te denken valt hierbij onder andere aan de milieu-effecten van de aanlegfase, waarover pas op ontwerp- c.q. bestekniveau nadere detaillering mogelijk is.

De vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie. Zij behoren te worden betrokken bij een in concept op te stellen evaluatieprogramma in hoofdlijnen van de werkelijke optredende gevolgen voor het milieu. Deze nazorg, die een onderdeel vormt van m.e.r. kan ook betrekking hebben op de effectiviteit van de getroffen voorzieningen en de milieubescherpende maatregelen. Het MER kan al een idee geven wie het evaluatieprogramma zal gaan opzetten en gaan uitvoeren, wat en hoe zal worden gemeten (bijvoorbeeld meetnet) en dat zal worden gereageerd als bepaalde verifieerbare milieuspecificaties, die gevolgd worden met behulp van "monitoring", zouden worden overschreden.

9.**SAMENVATTING VAN HET MER**

In de samenvatting van het MER zal kort en overzichtelijk de kern van de hoofdtekst van het MER moeten worden weergegeven. Wat betreft de onderlinge vergelijking van de alternatieven kan dit bijvoorbeeld gebeuren met behulp van tabellen, figuren en kaarten. De samenvatting dient voor een breed publiek leesbaar te zijn.

10. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Het MER zal de wenselijkheid, de doelen en de gevolgen voor het milieu van het voorgenomen beleid, de mogelijke locaties en inrichtingen en de hierbij redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven kernachtig dienen te behandelen. Dit zal enerzijds een objectieve afweging van de milieuaspecten bij de besluitvorming mogelijk maken en anderzijds er toe bijdragen de gevolgen voor het milieu voor alle betrokkenen inzichtelijk te maken.

In het MER moeten keuze-elementen (criteria en uitgangspunten), die bepalend zijn geweest bij de opstelling ervan, duidelijk naar voren worden gebracht.

Onderbouwende informatie kan in bijlagen behorende tot het MER worden opgenomen. Daartoe kunnen ook behoren een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen, een overzicht van onderzoek dat verricht is ten behoeve van de diepinfiltratie (met terugwinning) en een literatuurlijst.

Kaarten zijn voor de presentatie van de informatie in het MER van essentieel belang.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
diepinfiltratie van oevergrondwater
ten behoeve van Zuid-Oost Utrecht

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 11 augustus 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

PROVINCIE :: UTRECHT

Dienst water en milieu

VERZONDEN 12 AUG. 1993

Galileilaan 15
Postbus 80300
3508 TH Utrecht
Telefoon 030-589111
Fax 030-522564

Credit en Effecten Bank
rek.nr. 69.93.80.366
Giro Postbank
rek.nr. 74000

Aan de commissie voor de
milieu-effectrapportage
A. van Schendelstraat 800
UTRECHT

Commissie voor de milieu-effectrapportage	
18 AUG. 1993	
1002-93	
533-17104	
Bijlage 1	

Datum 11 augustus 1993
Nummer 441090
Uw brief van
Uw nummer 2
Bijlage

Afdeling MN/mng
Referentie mw. mr. E.G. Parmentier
Doorkiesnr. 030-583441
Onderwerp startnotitie MER
oevergrondwaterwinning.

Geachte commissie,

Hierbij delen wij u mede, dat wij op 16 augustus a.s. het voornemen bekend zullen maken van de N.V. Waterleidingbedrijf Midden-Nederland te Utrecht tot het opstellen van een milieu-effectrapport ten behoeve van de realisatie van oevergrondwaterwinning in combinatie met diepinfiltratie. Dit voornemen is weergegeven in de bijgevoegde startnotitie. Deze notitie is op 2 augustus door ons ontvangen.

Wij nodigen u thans uit advies uit te brengen over de te geven richtlijnen inzake de inhoud van het op te stellen milieu-effectrapport.

Teneinde u in de gelegenheid te stellen de eventueel door de wettelijke adviseurs en overige belanghebbenden ingebrachte reacties in uw advisering te betrekken, is de einddatum van de inzage termijn bepaald op 16 september. De reacties zullen zo spoedig mogelijk na ontvangst aan uw commissie worden gezonden.

Door middel van publicatie in de Nederlandse Staatscourant en regionale kranten zal kennis gegeven worden van de startnotitie en de terinzagelegging daarvan. Een exemplaar van de betreffende publicatie is bijgevoegd.

Hoogachtend,
gedeputeerde staten van Utrecht,
namens hen,

mw. mr. E.G. Parmentier
(medewerkster bureau kwantitatief grondwaterbeheer)

Het provinciekantoor Rijsweerd is per openbaar vervoer vanaf Utrecht CS te bereiken met:
- GVV-lijn 11 (richting De Vilt), vanaf het stadsbusstation;
- CN-lijn 51 (richting Veenendaal) of CN-lijn 55 (richting Zeist), beide vertrekkend vanaf het streekbusstation.

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 154 d.d. 16 augustus 1993

PROVINCIE :: UTRECHT

Milieubericht

Milieu-effectrapportage

Gedeputeerde Staten van Utrecht maken bekend dat de N.V. Waterleidingbedrijf Midden-Nederland (WMN), Reactorweg 47 te Utrecht voornemens is op één of meer locaties langs de Rijn en/of Lek tussen Rhenen en Nieuwegein oevergrondwaterwinning te realiseren ten behoeve van de drinkwatervoorziening in Zuid-oost Utrecht. De totale omvang van de voorgenomen winning zal maximaal 15 miljoen m³ per jaar gaan bedragen.

In het kader van de voor deze activiteit vereiste vergunning ingevolge de Grondwaterwet zal een milieu-effectrapport (MER) opgesteld worden, teneinde de gevolgen van deze voorgenomen activiteit voor het milieu inzichtelijk te maken.

Het college van Gedeputeerde Staten stelt richtlijnen vast ten aanzien van de inhoud van het op te stellen MER.

Voordat de richtlijnen worden vastgesteld kunnen opmerkingen en wensen met betrekking tot de inhoud van deze richtlijnen kenbaar gemaakt worden aan Gedeputeerde Staten van Utrecht.

Om te komen tot deze richtlijnen is door de WMN een startnotitie opgesteld, waarin hoofdlijnen, doel, aard, omvang en globale locatie van de voorgenomen activiteit zijn beschreven.

De startnotitie ligt van 16 augustus tot 16 september 1993 als volgt ter inzage:

- in het provinciekantoor Rijsweerd, kamer B 3.33 en B 3.26, Galileilaan 15 te Utrecht: elke werkdag van 09.00 tot 17.00 uur;
- in het provinciehuis van Gelderland, Markt 11 te Arnhem: elke werkdag van 09.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur;
- in het gemeentehuis van de gemeente Rhenen: elke werkdag van 08.30 tot 12.30 uur;
- in het gemeentehuis van de gemeenten Houten, Wijk bij Duurstede en Soest: elke werkdag van 09.00 tot 12.00 uur;
- in het gemeentehuis van de gemeente Leersum: elke werkdag van 08.00 tot 12.00 uur.

Eventuele opmerkingen met betrekking tot de op te stellen richtlijnen ten behoeve van het MER kunnen door een ieder tot 16 september 1993 schriftelijk worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van Utrecht, Postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot bureau kwantitatief grondwaterbeheer van de provincie Utrecht, telefoon 030 - 58 34 54 of 58 38 48.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: N.V. Waterleidingbedrijf Midden-Nederland (WMN)

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht

Besluit: Vergunningverlening ingevolge artikel 14 van de Grondwaterwet

Categorie Besluit m.e.r.: 15.2

Activiteit: WMN is voornemens op grond van het Waterhuishoudingsplan van de provincie Utrecht een alternatief met als grondstof oppervlaktewater te ontwikkelen voor de winning van 15 miljoen m³ grondwater. Deze capaciteit dient in het jaar 2000 te worden bereikt. Voor de winning en zuivering zijn diverse varianten denkbaar. WMN heeft een voorkeur voor het alternatief waarbij het oppervlaktewater als oevergrondwater wordt gewonnen, na zuivering via diepinfiltratie in de bodem wordt gebracht en na een beperkte behandeling als drinkwater wordt gedistribueerd.

Stand van zaken: De procedure is op 16 augustus 1993 van start gegaan met de bekendmaking en terinzaggelegging van de startnotitie. De startnotitie heeft tot 16 september 1993 ter inzage gelegen. Op 11 augustus 1993 werd de Commissie door het bevoegd gezag in de gelegenheid gesteld te adviseren voor richtlijnen voor het MER. Op 9 september vond een bijeenkomst tussen de initiatiefnemer, het bevoegd gezag, de wettelijk adviseurs en de Commissie plaats, waarin de initiatiefnemer een toelichting op de voorgenomen activiteit gaf.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. A.G. Posthumus

ir. K.H. Veldhuis (voorzitter van de werkgroep)

dr. M.J. Wassen

Secretaris van de werkgroep: drs. R.J. Bonte

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	930914	Dienst Ruimtelijke Ordening gemeente Utrecht	Utrecht	930928
2.	930909	Vereniging Natuur en Milieu Wijk bij Duurstede	Wijk bij Duurstede	930928
3.	930909	College van B&W gemeente Wijk bij Duurstede	Wijk bij Duurstede	930928
4.	930907	Commissie Water en Bodem provincie Utrecht	Utrecht	930929
5.	930823	College van Gedeputeerde Staten provincie Gelderland	Arnhem	930929
6.	930906	College van B&W gemeente Rhenen	Rhenen	930929
7.	930915	Ministerie Verkeer en Waterstaat Directoraat-Generaal Rijkswater- staat directie Utrecht	Nieuwegein	930929
8.	930913	N.V. Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland WRK	Amsterdam	930929
9.	930827	Staatstoezicht op de Volksgezond- heid, Inspectie van de volksgezond- heid voor de hygiëne van het milieu voor Utrecht	Utrecht	930929
10.	930914	Stichting Stichtse Milieufederatie	Utrecht	930929
11.	930913	Stichting werkgroep milieubeheer Rhenen	Rhenen	930929

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
12.	930902	Ministerie Verkeer en Waterstaat Directoraat-Generaal Rijkswater- staat directie Gelderland	Arnhem	930929
13.	930924	Ministerie van Landbouw, Natuurbe- heer en Visserij, Directeur Land- bouw, Natuur en Openluchtrecreatie	Utrecht	930930